Vállalati tanácsok '90

Letudták...

A vállalati tanács vezetésével működő gazdálkodó szervezeteknek szeptember 15-éig újra kellett választani a vállalati tanácsot, amely majd — 15 napon belül — kétharmados többséggel, titkos szavazással dönt az igazgató megerősítéséről vagy felmentéséről. Az első forduló tehát befejeződött, s az *eredmény* inkább a kételkedőket igazolta. Nem voltak viharos összecsapásokkal tarkított választások, *jobbára mindenütt maradt a korábbi összetételű vállalati tanács.* De miért is változott volna érdemben, ha azokat utoljára júniusban, netán augusztusban választották újra. Egy-két hónap alatt nemigen változik meg a kollektíva véleménye.

Az Élikernél csak annyi történt, hogy a 23 fős testület létszáma 20-ra csökkent, amúgy minden maradt a régiben. A *régi* itt egy hónappal korábbi állapotot jelent, hiszen ők történetesen augusztusban egyszer már újra választották a vt-t.

A Délépnél kemény két és fél hónap után járultak ismét az urnákhoz — tudatosítva, hogy ez esetben nem vállalati döntésről van szó —, s voksoltak korábbi elhatározásuk mellett.

A vendéglátó vállalatnál már kicsit zsörtölődtek a felesleges tortúra miatt. Náluk meglehetősen nehéz összeszedni a kétharmados többséget, kis létszámú üzleteik vannak, nagy területen dolgoznak. Olyan időpont pedig egyszerűen nincs, amely mindenkinek megfelelne. *Letudták*, érdemi változás nélkül, pedig ők már *régen*, tavasszal választottak.

A füszértnél tegnap délelőtt még pótszavazást kellett tartani, ketten ugyanis hajszálra, egyező számú szavazatot kaptak. Ezen múlik, hogy 5 vagy 6 új ember kerül be a 26 tagú vállalati tanácsba. Meglepően élénk érdeklődés kísérte a választásokat, különösen a privatizáció kérdésében várnak sokat a későbbiekben a vállalati tanácstól. *Futó Antal*, az újraválasztott testület elnöke szerint a szavazatokban egyfajta értelmiség-tagadó magatartás is tükröződik. Esetenként a szaktudásnál, a rátermettségnél is többet nyom a latba a kapcsolatteremtő képesség, egészen odáig, hogyan köszön egy vezető a beosztottnak, vagy ki kinek a nevenapjára megy el...

Újabb 15 napon belül ismét lesz egy eredményhirdetés: az igazgatók megerősítéséről vagy felmentéséről döntenek majd a vállalati tanácsok.

K. A.

Új magyar lap indult a Vajdaságban

Ez év tavaszától ismeretesek a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége szervezeti céljai: szilárd elhatározásuk, hogy *a demokratikus társadalomban a többi politikai szervezettel egyenrangúan és együttműködve sikraszállnak az egyéni és kollektív emberi jogok, főként a nemzeti egyenjogúság és a nemzeti önazonosság jogának érvényesítéséért; továbbá hogy szorgalmazzák az emberek, az eszmék, a kulturális és civilizációs értékek szabad áramlását a népek között, valamint tagjaiknak toleráns együttműködését.*

A vajdasági magyarság újabb kori önszerveződésének sajtószerve pedig — 1990. szeptember 15-i indulással — a *Hírmondó*. A lapot Adán szerkesztik, Újvidéken tördelik, Becsén nyomják. A 10 dinárért megvásárolható lap terjesztését tartományszerte a VMDK körzeti és helyi szerveinek tevékeny tagjai oldják meg. Első felelős szerkesztője *dr. Hódi Sándor*, a szerkesztők *Csorba Béla, Dudás Károly, Vékás János*, a titkár *Hódi Éva*, a műszaki gondok ellátása *Baráth Ferenc* és *Kapitány László* tiszte.

A VMDK mintegy húszezer tagot számláló tábora és a kívülálló olvasó a lap vezércikkéből értesül, hogy — amit külön talán bizonygatnunk sem kell — nagy szükségük lett volna eddig is a nyomtatott sajtó, a rádió, a televízió útján történő, rendszeres tájékoztatásra. A tagság azonban, ezek ellenére, jelentős tömegerővé tudott válni. Sokan azért nem tagjai és támogatói a VMDK-nak, mert nincsenek tisztában politikai céljaival, vagy mert a magyarság szellemi-politikai mozgalmát azonosítják a mozgalom némely, általuk kevésbé szívlelt tagjaival. Most olyan lapot kínálnak fel az olvasóknak, amelyet eddig valamennyien hiányoltak.

A *Hírmondó* első számából kitűnik, hogy elsődlegesen a VMDK tagságát tájékoztatja. Informálni kíván mindarról, ami szervezeti életükhöz tartozik, mintegy összekötő szerepet vállalva a különböző vezető testületek és a tagság, a VMDK helyi szervezetei és szakágazatai között.

A Hírmondó nemcsak üzenni, tájékoztatni kíván, hanem hatni is akar. Bírálni és támogatni, leleplezni és segíteni, cselekvésre ösztönözni a vajdasági magyarságot, valamint az ország más részein élő magyarokat. Nem általtatják magukat és olvasóikat a „függetlenség", a „semlegesség" jelszavaival, a dolgok állása ugyanis egyáltalán nem közömbös számukra. Nyíltan vállalják, hogy a rendszerváltás, a nemzeti önbecsülés eszméjének, a kisebbségi kollektív jogbiztonságnak, az európai jogrendszernek, a liberális piacgazdaságnak, egyenjogúságnak és esélyegyenlőségnek az elkötelezettjei.

(koliger)

A város polgárai által megválasztott önkormányzati testület a különféle politikai pártok és más szervezetek jelöltjei közül választja majd meg Szeged polgármesterét. Sorozatunkban négy jelöltet már bemutattunk (Borvendég Béla, dr. Lippai Pál, dr. Simor Ferenc és Takács János), azzal a szándékkal, hogy segítsünk választani: melyiküket támogatják? A napokban tudtuk meg, hogy a Politikai Foglyok Országos Szövetségének megyei szervezete jelölni kívánja Fejér Dénest. Most a vele készült beszélgetést olvashatják.

„Demokrácia és személyes tisztesség"

Fejér Dénes

Nagy László felvétele

„Számomra a legfontosabb Szegeden az információ helyretétele. Véleményem szerint a helyi állapotok az országos helyzettel egyeznek meg: elképesztő a félreinformálás, és ebből következően a félreinformáltság..."

— Fejér úr! Milyen szálak fűzik Szegedhez?

— Szegeden születtem 1929-ben, idestova 61 éve vagyok szegedi polgár. Városomtól csak néhány évig voltam távol, amikor is friss diplomásként Budapestre kerültem, mint újságíró. E rövid kitérő után hazatértem, s azóta is itt élek. Szegediségemet mindvégig megőriztem szemléletemben, s érzelmileg is mindig szorosan kötődtem szülőhelyemhez. Nem vagyok ősszegedi, apám családja — az ő személyiségét örököltem — Erdélyből származik, s az erdélyiség azonosságtudatom fontos része. Mégis minden ideköt, ehhez a városhoz.

— Hogyan él, mivel tölti szabadidejét?

— Legfontosabb élettevékenységemnek a munkát tartom. Amikor Budapestre, első munkahelyemre kerültem, mint újságíró, egy alkalommal főszerkesztőm nagy örömmel újságolta, nekem, hogy 200 forinttal fölemelték a fizetésemet. Hidegen hagy a dolog, válaszoltam neki, mert engem a tevékenység érdekel, nem az ellenértéke. Az én

kedvenc időtöltésem a munka.

Egy-egy napom általában így telik: fél nyolcra jövök be a munkahelyemre, a JATE könyvkiadójába, amelynek főszerkesztője vagyok, s este fél kilencig, nem ritkán fél tizenegyig maradok. Egész nap dolgozom: ez számomra a legnagyobb boldogság. Persze, azért nem kell azt hinni, hogy én sohasem pihenek. Ezt hét végére tartogatom: tanyám van egy közeli erdőben, oda szoktam kijárni, s ilyenkor átadom magam a kétkezi munka örömeinek: segítségemre van ez a fokozott szellemi megterheléssel járó gondok, problémák feldolgozásában is, ugyanakkor felfrissülök közben, s utána mindig remek a közérzetem. A fizikai munka számomra mindig a megújulás lehetősége. Eredetileg ács vagyok, hosszú ideig ebből éltem — ugyanis egy időben a többi pálya bezárult előttem.

— Miért akar polgármester lenni?

— A kérdés nyilván így fogalmazható meg, de én nem akarok mindenáron polgármester lenni. Egyszerűen arról van szó, hogy önmagamat szerepazonosnak és — ismervén a többi jelöltet — szerepegyenlőnek érzem. Engem egy politikai szervezet, a Politikai Foglyok Országos Szövetsége — amelynek megyei vezetői közé tartozom — egy őszinte, igényes vita után alkalmasnak látott a feladatra. Ezen én elmondtam, hogy bár mindig nagyon érdekelt a közösség, vagyis Szeged város sorsa, ilyen ambícióm soha nem volt, viszont saját képességeimet ismerve, nyugodt szívvel kijelenthetem: olyan személyiségnek tartom magam, aki elképzelhető ezen a poszton, s aki meg tud felelni a kívánalmaknak. Ám ha mégsem én leszek az, aki betölti majd e magas hivatalt, eszembe sem jut fájlalni ezt, vagy bánkódni miatta. A lehetőségnek mégis örülök, végre tehetnék Szegedért valamit. Vagyonom nincs, pénzhajhász ember soha nem voltam, s most is önzetlenül dolgoznék a városért. Úgy élek, mint a többi ember, s ez nem változna akkor sem, ha a polgárok élén állhatnék; nem a magas fizetésért töröm magam — éppúgy

azonos lennék a közösséggel,

mint most azokkal, akik jelöltek engem, akik azt akarjuk, hogy illő és arányos módon illeszkedhessünk vissza a társadalomba, amely idáig tudomást sem vett rólunk. Mert mi sem vagyunk kevesebbek, mint azok, akik üldöztek bennünket, s akik most is lényegesen jobb körülmények között élnek. Még egyszer mondom: nem pénzt akarunk, fényes rehabilitációt, hanem visszatalálni a közösséghez, amelyben mellőzött másod- és harmadrangú emberként éltünk; egyenrangúak szeretnénk lenni ott, ahol vertek, bezártak, háttérbe szorítottak bennünket egykoron

— Milyen polgármester szeretne lenni?

— A személyiségem engem is — csakúgy, mint másokat — determinál. Ha mégis röviden meg akarnám fogalmazni, akkor azt mondanám:

mindenki polgármestere

szeretnék lenni. Tudom, ez a *mindenki* bizonyos fokig illúzió csupán, ennek ellenére az elvet és a megfogalmazást egyaránt vallom. Hogy miért? Nekem kissé ellenszenves, hogy egyesek *pártpolgármesterek* akarnak lenni — tudniillik már maga az a tény, hogy ilyen vagy olyan párt javasolja őket, eleve elkerülhetetlenné teszi azt, hogy pártérdekek érvényesüljenek. A mi szövetségünkben a volt ellenzéki pártoknak is ott vannak a képviselőik. Jellemző, hogy az országgyűlési választásokon öt párt indított olyan jelöltet, akik egyúttal a mi szervezetünknek is tagjai voltak. Mi békésen megférünk egymással, és kifejezetten kerüljük a pártérdekek képviseletét, s ez a jövőre nézve sem lesz másképpen. A

pártköziség, pártfölöttiség

ilyen módon talán éppen az én személyemben valósulhatna meg, s úgy gondolom, ezt módszerben, érintkezési stílusban Szeged közéletének minden területén képviselni és alkalmazni tudnám. Így értem azt, hogy mindenki polgármestere: nem a vagyonosoké — *csak*, nem a szegényeké — *csak*, hanem az övék *is*: mindenkié, egész Szegedé.

— Szükséges rossz tehát, hogy pártszínekben induljanak a jelöltek?

— Ismerve a jelenlegi politikai szituációt, ez sajnos, elkerülhetetlen. A kopogtatócédulák gyűjtése közben sok emberrel beszélgettem, s meg kell mondanom, ők nem nagyon örülnek annak, hogy pártérdekek és -nézetek kerülnek mindenütt előtérbe. *A választópolgárnak elsősorban a jelölt személyisége a fontos: eredetisége, tisztessége, becsülete, intelligenciája, közéleti súlya stb.* — vagyis mindazon tulajdonságok összessége, amelyek személyiségét jellemzik. És ebben — én úgy vélem — igaza van. Semmilyen párthoz való tartozás, egy adott nézetrendszer mechanikus átvétele még nem minősíti magát az embert. És pusztán az üldözöttség sem jelent értéket. A város irányításában

a valódi minőség érvényesüljön

— Ha megválasztanák, mi lenne legelső ténykedése?

— Számomra a legfontosabb Szegeden az információ helyretétele. Véleményem szerint a helyi állapotok az országos helyzettel egyeznek meg: elképesztő a félreinformálás, és ebből következően a félreinformáltság. A tényleges folyamatok komoly, józan és érdemi mérlegelése, s a tárgyszerű tájékoztatás helyett kommentárok, vélemények, benyomások tömeges közlése folyik; *hiányzik a lényeglátás, sőt nem egy esetben maga a lényeg eltorzítva jelenik meg.* Ez történik a televízióban, a rádióban, a sajtóban. Úgy gondolom, *ennek Szegeden sürgősen véget kellene vetni*, hogy eltűnjenek azok a hamis, esetenként káros megítélések és nézetek, amelyek itt a városban éppen az újság tevékenysége folytán elterjedtek. Ezek nehézzé teszik a reális képalkotást a választópolgárok részéről — s kialakítják, vagy növelik pesszimizmusukat —, akik esetleg még szavazati jogukkal sem élnek, mondván, hogy úgysem az történik, amit ők akarnak, úgyis hiába minden. Úgy gondolom, az újságnak, és egyáltalán a tömegkommunikációnak a legfontosabb feladata nem önnön nézeteinek propagálása, hanem például a jelöltek iránti közbizalom megteremtése. A legfontosabb tehát

a szabad információáramlás garantálása,

ezen múlik minden — hogy a sajtó becsapja-e, vagy helyesen tájékoztatja olvasóit, ezzel hozzásegítve őket saját sorsuk irányításához. Hogy ezt a leendő önkormányzat milyen módszerekkel fogja megoldani, azt én természetesen nem tudom. Nem a főszerkesztőket kell leváltani, hanem azt a szemléletet megváltoztatni, hogy *egy-egy lap valamiféle hitbizomány.* Én úgy érzem, a Délmagyarország eddig még legalább annyira nem vált szolgájává Szeged népének — például az információtovábbításban —, mint amennyire a pártsajtó nem volt az. Minderről meg kell győzni a szerkesztőséget, vagy szerkesztőségeket.

— Kérem, mondjon két szót, amellyel leginkább jellemezni tudná polgármesteri programját.

— Demokrácia és személyes tisztesség.

Ódor József